

Hakan Arslan

Doçent, Uşak Üniversitesi/Mimarlık ve Tasarım Fakültesi/Şehir ve Bölge Planlama
Bölümü/Şehircilik Anabilim Dalı, Uşak/Türkiye
Associate Professor, Uşak University/Faculty of Architecture and Design/Department of City and
Regional Planning/Department of Urbanism, Uşak/Turkiye

eposta: hakan.arslan@usak.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0003-2376-9253> - RorID: <https://ror.org/05es91y67>

Atıf/Citation: Arslan, H. 2023. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi Örneği. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 11 (37), 15-35. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.1401807>

Makale Bilgisi / Article Information

Yayın Türü / Publication Type:	Araştırma Makalesi/Research Article
Geliş Tarihi /Received:	02.06.2023
Kabul Tarihi/Accepted:	04.10.2023
Yayın Tarihi/Published:	20.12.2023

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ: ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Öz

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin erkeğin uyguladığı psikolojik ve fiziksel flört şiddetine yönelik tutum düzeylerini cinsiyet, yaş, yaşam yeri, flört durumu, şiddete maruz kalmış olmak ve şiddet uygulamış olmak gibi farklı değişkenler açısından belirlemektir. Tanımlayıcı nitelikteki araştırmanın verileri Çankırı Karatekin Üniversitesinde eğitim görmekte olan farklı fakülte ve bölümlerdeki 305 öğrenciden toplanmıştır. Bir ders kapsamında planlanmış olan araştırmanın anket uygulamaları da sosyoloji bölümü öğrencileri tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmada Price vd. (1999) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe'ye Yumuşak (2013) tarafından uyarlanmış olan "Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği" ve "Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmış olup verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programından yararlanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzdeler hesaplamalarının yanı sıra, t testi ve One Way ANOVA testleri kullanılmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen bulgulara göre cinsiyet, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumlar açısından anlamlı fark yaratan bir unsurdur. Bulgulara göre erkek öğrenciler hem psikolojik hem de fiziksel anlamda taciz edici davranışları daha fazla kabul etmektedirler. İstatistiki olarak farklılık sergileyen diğer değişkenler ise katılımcıların yaşamlarının çoğunu geçirdikleri (büyüdükleri/ kültürlendikleri) yerleşim yeri ve daha önce şiddete başvurulmuş olunmasıdır. Buna karşılık yaş, flört durumu ve daha önce psikolojik veya fiziksel şiddete maruz kalmış olmak istatistiki bir anlamlılık ortaya koymamıştır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Flört şiddeti, Şiddete yönelik tutumlar, Üniversite öğrencileri, Çankırı

INVESTIGATION OF THE ATTITUDES OF UNIVERSITY STUDENTS TO DATING VIOLENCE: THE CASE OF ÇANKIRI KARATEKİN UNIVERSITY

Abstract

The aim of this study is to determine the levels of attitudes of university students towards the psychological and physical dating violence implemented by men in terms of gender, age, the place that the students spent most of their lives, relationship status, being exposed violence and perpetrate violence. The data of the descriptive research were collected from 305 students in different faculties and departments studying at Çankırı Karatekin University. The survey practices of the research planned within the scope of a course were also conducted by the students of the Department of Sociology. In the research, “the Attitudes towards Male Psychological Dating Violence Scale” and “the Attitudes towards Male Physical Dating Violence Scale”, developed by Price et al. and adopted to Turkish by Yumuşak (2013) were used. In the analysis of the data, SPSS 23.0 package program was used. In addition to frequency and percentage calculations, T test and One Way Anova tests were used in the evaluation of the data. According to the findings obtained within the scope of the study, gender is an element that makes a significant difference in terms of attitudes towards psychological and physical violence applied by man in dating. According to the findings, male students accept more harassing behaviors both psychological and physically. Other variables that differ statistically are the settlements where the participants have spent most of their lives (where they grew/ culture) and have previously perpetrate violence. On the other hand, age, relationship status and previously exposed to psychological or physical violence have not demonstrated a statistical significance.

Keywords: Violence, Dating violence, Attitudes toward violence, University students, Çankırı

Giriş

Şiddet tarihin her döneminde ve her coğrafyada önemli bir problem olmuştur ve öyle olmaya da devam etmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2002 tarihli “Şiddet ve Sağlık” raporuna göre her yıl 1 milyondan fazla insan şiddet nedeniyle hayatını kaybederken çok daha fazlası ölümcül olmayan yaralanmalara maruz kalmaktadır. Dahası, şiddet 15-44 yaş aralığındaki insanlar için en önde gelen ölüm nedenleri arasında yer almaktadır (WHO, 2002, 3). Yakın partner şiddeti açısından bakıldığında, şiddetin özellikle genç çiftler arasında daha fazla görüldüğü saptanmıştır. Ergenlik ve genç yetişkinlik dönemlerinde karşılaşılan taciz edici yaklaşımların daha sonra aile içi şiddete yol açtığına yönelik kanaatler de bulunmaktadır (Jackson, 1999; Matud, 2005; Cornelius & Resseguie, 2007). İspanya’da şiddete uğramış ve uğramamış kadınların karşılaştırıldığı deneysel bir çalışmada kadının istismarcı ile ilişkiye başlama yaşı %77 oranında 26 yaş öncesi olarak bulunmuştur (Matud, 2007). Ergenlik ve genç

yetişkinlik dönemlerinde şiddetin farklı biçimleriyle karşılaşılabilir. Bazı araştırmalar, psikolojik/sözel şiddet de hesaplandığında oranın %70-88 aralığına kadar çıktığını göstermektedir. Lise ve üniversite öğrencilerini ele alan araştırmalarda üniversite öğrencilerinin daha yüksek bir risk grubunu oluşturduğu gözlenmiştir (Cornelius & Resseguie, 2007; Aslan vd., 2008; Offenhauer & Buchalter, 2011). Straus (2004) dünyanın farklı kıtalarında yer alan 16 ülkesindeki 31 üniversitede öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada bazı farklılıklara rağmen tüm ülkelerde öğrenciler arasında yüksek şiddet oranları olduğunu tespit etmiştir.

Çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin erkeğin uyguladığı psikolojik ve fiziksel flört şiddetine yönelik tutum düzeylerini belirlemektir. Araştırma, zamanın bir noktasında yapılan gözlemleri içerdiği için kesitsel (Neuman, 2012) ve üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ile ilgili tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenerek bir resminin sunulmasını amaçladığı için de tanımlayıcı (Neuman, 2012) bir nitelik göstermektedir.

Uluslararası literatürde flört şiddeti konulu akademik çalışmaların özellikle 1980'lerden itibaren yoğunlaşmaya başladığı görülmektedir (Jackson, 1999). Bookwala vd. (1992) flört şiddetine ilişkin ilk çalışmanın, fiziksel saldırganlığı içermek üzere 1981 yılında Makepeace tarafından yayınlandığını belirtir. Makepeace (1981) çalışmasında daha önceki araştırmalarda aile içi şiddetin genellikle çocuk istismarı ve erkeğin eşini dövmesine odaklandığını ancak kendi çalışmasının flört ve kur yapma dönemini kapsadığını ifade eder. Lewis & Fremouw (2001) flört şiddetiyle ilgili literatürü eleştirel bir değerlendirmeye tabi tuttukları makalelerinde daha önceleri kişilerarası şiddet literatüründe flört şiddetinin yeterince yer almadığını belirtirler.

Şiddet, taciz gibi kavramları tanımlamak içinde taşıdıkları belirsizlik ve çok boyutluluk nedeniyle oldukça zordur (Emery, 1989). Bu çalışmada ele alınan "flört şiddeti"ni tanımlamak için öncelikle "flört"ü tanımlamak gerekmektedir. Straus'a göre (2004) flört iki bireyin evlilik öncesi, birinin veya her ikisinin de ilişkiye son vermek istemesine kadar birlikte sosyal etkinliklere katılması ve sosyal ilişkilerini birlikte sürdürmesidir. Jackson (1999) flörtün eşcinsel ilişkiyi içerip içermemesi, evlilik bağını kapsayıp kapsamaması gibi unsurların sorun yaratabildiğini belirtmektedir. Sugarman ve Hotaling (1991) bağlılığı, gelecekteki etkileşimi ve fiziksel yakınlığı içeren bir tanım önerirler. Ancak yazarlar bu boyutların da kayda değer farklılıklar içerebileceğini belirtmektedirler (Jackson, 1999). "Flört şiddeti" ile ilgili çalışmalar yapan araştırmacılar tek bir tanımdan hareket etmeseler de (Offenhauer & Buchalter, 2011) pek çok araştırmacı Sugarman ve Hotaling (1989) tarafından geliştirilen dar tanıma kullanmıştır (Cornelius & Resseguie, 2007). Bu tanıma göre flört şiddeti, flört ilişkisi içerisinde, "bir başkasına acı verme veya yaralanma niyetiyle gerçekleştirilen fiziksel güç veya zaptetme kullanımı veya tehdidi"ni içermektedir. Yazarların da belirttiği gibi bu tanım,

psikolojik taciz ve cinsel saldırganlıktan kaynaklanabilecek yaralanmaları hariç tutmakta olup sadece fiziksel saldırganlık eylemlerine odaklanmaktadır (Sugarman & Hataling, 1989). Dolayısıyla flört şiddetini de tüm yönleriyle işlevsel olarak tanımlamak oldukça zordur (Jackson, 1999; Lewis & Fremouw, 2001). Bu zorluğun arkasında yatan temel neden şiddet kavramının çok boyutlu yapısıdır. Fiziksel saldırganlığın yanı sıra sözel, duygusal, psikolojik, ekonomik, cinsel vs. açılardan söylemi, eylemi, tehdidi veya bunların bileşimini içerebilmektedir. Bu şiddet türleri birbirinden farklı noktaları işaret etmekle birlikte birbirini tetikleyebilmektedir. Şiddetin farklı türlerini birlikte inceleyen araştırmalar, bu şiddet türleri arasındaki geçişliliği ortaya koymaktadır. Genellikle fiziksel şiddet, psikolojik/sözel şiddeti takip etmektedir (Hyden, 1995; Jackson, 1999).

Türkiye’de flört şiddeti konusunda yapılan çalışmalara ilk olarak 2000 sonrası rastlanmaktadır. Flört şiddetinin uluslararası literatürde yaşam boyu olumsuz sonuçlara neden olabilecek bir halk sağlığı sorunu olarak ele alınması (WHO, 2002; Windle & Mrug, 2009; Offenhauer & Buchalter, 2011; Haynie vd., 2013) Türkiye’deki çalışmalarının ağırlıklı olarak sağlık alanında eğitim veren kurumlarda yapılmasını sağlamıştır. İlk çalışmalardan bir tanesi Özcebe vd. (2002) tarafından Ankara’da sağlık alanında eğitim gören üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre flört ilişkisi olan öğrencilerin yaklaşık %14’ü şiddete maruz kalırken %12’si şiddet uygulamıştır. Arslan vd. (2008) tarafından yapılan bir çalışmada Ankara ve Gazi Üniversitelerine bağlı iki Hemşirelik Yüksekokulu’nda eğitim gören üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma ve flört şiddeti uygulama düzeyleri incelenmiştir. Araştırmanın bulguları öğrencilerin %28,6’sının daha önceki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kaldığını, %18,4’ünün ise şiddet uyguladığını göstermektedir. Karatay vd. (2018) tarafından yapılan üniversite öğrencilerini kapsayan bir çalışmada, öğrencilerinin %28,6’sının flört şiddetine maruz kaldığı, %22,1’inin ise şiddet uyguladığı tespit edilmiştir. Araştırmada, şiddetle ilgili farkındalık kadın öğrencilerde daha yüksek bulunmuş olup geçmişte şiddete maruz kalma veya şiddete tanıklık etme ile şiddet uygulama arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Türkçe literatürde, bu çalışmada kullanılan ve Price vd. (1999) tarafından geliştirilmiş olan ölçeklerden yararlanmış araştırmalar da bulunmaktadır (Yumuşak, 2013; Yumuşak & Güler, 2014; Tarı-Selçuk vd., 2018; Cinal, 2018; İftar & Güler, 2020; Çoban, 2020; Durgun, 2022; Sungur-Taşdemir, 2022; Ladikli & Tarı-Cömert, 2023). Bu çalışmaların üniversite öğrencileri üzerinde yapıldıkları görülmektedir.

Price vd.’nin (1999) geliştirdiği flört şiddetine yönelik tutumları ölçen ölçekler Türkçeye Ahmet Yumuşak (2013) tarafından uyarlanmıştır. Araştırmacı, çalışmasını üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirmiş olup öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları ile toplumsal cinsiyet algıları ve narsistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkiye bakmıştır. Çalışmada ölçme araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır

(Yumuşak, 2013; Yumuşak & Şahin, 2014). Tarı-Selçuk vd. (2018) üniversite öğrencilerinin flört ilişkilerinde psikolojik, fiziksel ve cinsel maruziyet düzeylerini incelemişler ve öğrencilerin yüksek düzeyde flört şiddetine maruz kaldıklarını tespit etmişlerdir. İftar ve Güler (2020) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan araştırmada öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları farklı sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin yarısının şiddet mağduru veya uygulayıcısı olduğu belirlenmiş olup erkek öğrencilerin şiddet puanlarının kadın öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çoban vd. (2020) araştırmalarında erkek öğrencilerin psikolojik şiddet, kadın öğrencilerin ise fiziksel şiddet uygulama eğiliminin daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Durgun (2022) yüksek lisans tez çalışmasında 357 üniversite öğrencisine ulaşmış ve flört şiddetine maruz kalan ve kalmayan öğrencilerin benlik saygısı ve anksiyete düzeyleri arasındaki ilişkilere bakmıştır. Araştırmada flört şiddetine maruz kalmış olan öğrencilerin anksiyete düzeylerinin ve benlik saygılarının flört şiddetine maruz kalmayanlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sungur-Taşdemir vd. (2022) üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarını toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında incelemişlerdir. Araştırmacıların bulgusu, flört şiddeti tutumu ile toplumsal cinsiyetçi tutum arasında anlamlı bir ilişki olduğu yönündedir. Türkçe literatürde konuyla ilgili olarak yapılmış son araştırmalardan birinde flört şiddeti geleneksel tipinden farklı olarak "siber" yönüyle ele alınmıştır (Ladikli & Tarı-Cömert, 2023).

1. Yöntem

Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki bu çalışmanın verileri 2015-2016 eğitim-öğretim yılında, sosyoloji bölümünde bir ders uygulaması kapsamında Çankırı Karatekin Üniversitesi öğrencilerinden toplanmıştır. Çalışmanın evreni, anketleri uygulayan öğrencilerin katılımcılara kolaylıkla ulaşabilmeleri için Çankırı Karatekin Üniversitesine bağlı fakültelerde eğitim görmekte olan 6924 öğrenci olarak belirlenmiştir. Veri toplama araçları üniversitenin en yüksek öğrenci sayısına sahip 3 fakültesinin (Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler ve Mühendislik Fakülteleri) 11 bölümünde (Edebiyat, Sosyoloji, Tarih, Coğrafya, Felsefe, İktisat, İşletme, Kamu Yönetimi, Uluslararası İlişkiler, Kimya Mühendisliği, Gıda Mühendisliği) okuyan öğrencilere uygulanmıştır. Tablo 1'de de görülebileceği gibi bu üç fakülte, üniversitenin tüm fakültele kayıtlı öğrencilerinin 5832'sini (yaklaşık %85'i) bünyesinde barındırmaktadır. Uygulanacak anket sayısı örneklem hesaplama formülü kullanılarak hesaplandığında (hata payı 0,05; standart sapması 0,5; güven düzeyi 0,95 olmak üzere) 364 rakamına ulaşılmıştır. Katılımcılar tarafından doldurulan toplam anket sayısı 387 olmakla birlikte veri kaybı olanlar elendiğinde analize tabi tutulacak anket sayısı 305 olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1: Çankırı Karatekin Üniversitesine Bağlı Fakültelerin Öğrenci Sayıları ve Uygulanan Anketler

Çankırı Karatekin Üniversitesine Bağlı Fakülteler	Öğrenci Sayısı	Uygulanan Anket Sayısı
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	2869	102
Edebiyat Fakültesi	2550	136
Mühendislik Fakültesi	413	67
Diğer Fakülteler (Sağlık Bilimleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Fen Fakültesi, Orman Fakültesi)	1092	-
Toplam	6924	305

Kaynak: Çankırı Karatekin Üniversitesi 2016 İdare Faaliyet Raporu

Araştırmada, Price vd. (1999) tarafından geliştirilen 2 ölçek kullanılmıştır. Ölçeklerden birincisi, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”dir. 15 maddeden oluşan bu ölçeğin (PŞY) 5 maddesi (1, 2, 5, 9, 13) ters olarak kodlanmıştır. Kullanılan ikinci ölçek, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”dir. 12 maddeden oluşan ölçeğin (FŞY) 4 maddesi (1, 3, 5, 7) ters kodlanmıştır. Ölçekler 5’li Likert özelliği göstermekte olup cevap seçenekleri “Kesinlikle Katılıyorum” (5 puan) ile “Kesinlikle Katılmıyorum” (1 puan) arasındadır. Ölçeklerden alınan puanların yüksekliği taciz edici davranışın daha fazla kabul edildiğini gösterir (Price vd.,1999, 359).

Araştırmanın hipotezleri, erkeğin flörtte uyguladığı “psikolojik” ve “fiziksel” şiddete yönelik tutumların hangi değişkenler açısından farklılaştığını sorunsallaştırmaktadır. Aralarındaki ilişkiye bakılan değişkenler ise cinsiyet, yaş, hayatın çoğunun geçirildiği yerleşim yeri, flört durumu, psikolojik şiddete maruz kalmak, psikolojik şiddet uygulamış olmak, fiziksel şiddete maruz kalmak ve fiziksel şiddet uygulamış olmaktır. Tüm değişkenler, araştırmada kullanılan iki ölçek açısından da ayrı ayrı ele alınmıştır.

H1. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik (PŞY) Tutum açısından;

- erkek ve kadın üniversite öğrencileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- üniversite öğrencilerinin yaş grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- üniversite öğrencilerinin büyüdüğü yerleşim yerleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- bir flörtünün bulunması veya bulunmaması arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce psikolojik şiddete maruz kalmış olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.

- ilişkilerinde daha önce fiziksel şiddete maruz kalmış olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce psikolojik şiddete başvurmuş olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce fiziksel şiddete başvurmuş olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.

H2. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik (FŞY) Tutum açısından;

- erkek ve kadın üniversite öğrencileri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- üniversite öğrencilerinin yaş grupları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- üniversite öğrencilerinin büyüdüğü yerleşim yerleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- bir flörtünün bulunması veya bulunmaması arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce psikolojik şiddete maruz kalmış olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce fiziksel şiddete maruz kalmış olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce psikolojik şiddete başvurmuş olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.
- ilişkilerinde daha önce fiziksel şiddete başvurmuş olmak veya olmamak arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark vardır.

2. Bulgular

Bulgular başlığı altında öncelikli olarak araştırmada kullanılan iki ölçeğin ortalama, standart sapma ve güvenilirlik değerleri verilmektedir. Aynı bir tabloda da iki ölçek arasındaki korelasyon değerleri gösterilmektedir. Ardından katılımcıların hipotez ifadelerinde yer alan değişkenler açısından demografik özellikleri tablolar halinde sunulmakta ve söz konusu değişkenlerin ölçeklerden elde edilen puan ortalamaları açısından fark yaratıp yaratmadığını tespit etmek üzere t testi veya ANOVA testi sonuçları hesaplanmaktadır. Hangi testlerin kullanılacağına karar vermek üzere verilerin normal dağılıp dağılmadığına bakmak için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre hipotezlerin kabul veya reddedildiği belirtilmektedir.

Verilerin analizi için SPSS 23.0 paket programından yararlanılmıştır.

2. 1. Ölçeklerin Ortalama, Standart Sapma ve Güvenirlik Değerleri ve Ölçekler Arası Korelasyon

Tablo 2’de, çalışmada kullanılan iki ölçeğin ortalama, standart sapma ve Cronbach’s Alpha değerleri verilmiştir.

Ortalama değerler incelendiğinde psikolojik şiddete yönelik tutum puanları daha yüksek olmak üzere her iki ölçekten alınan puanlar da katılımcıların flört sürecindeki şiddet davranışlarını kabul etmediklerini göstermektedir. 5’li Likert tipindeki ölçeklerden alınan puanların yorumlanmasında 1-1,79 puan aralığının “hiç katılmıyorum”, 1,80-2,59 puan aralığının ise “katılmıyorum” ifadesine karşılık geldiği düşünüldüğünde (Özdamar, 2003) katılımcıların her iki şiddet türüne de “katılmadıkları” görülmektedir.

Hesaplanan Cronbach’s Alpha değerleri her iki ölçeğin de güvenilir olduğunu göstermektedir. Alpha değerinin 0,60 ile 0,90 arasında olması ölçeğin “oldukça güvenilir” olduğunun ifade edilmesine fırsat vermektedir (Tavşancıl, 2006).

Tablo 2: Erkeğin Flörtte Uyguladığı Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinin Ortalama, Standart Sapma ve Cronbach’s Alpha Değerleri

Ölçekler	n	Mean	Std. Deviation	Cronbach’s Alpha
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (PŞY)	305	2,3895	,55531	,762
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (FŞY)	305	1,8060	,64112	,856

Tablo 3, ölçekler arasındaki ilişkinin miktarını bulan Pearson korelasyon katsayısını göstermektedir. Hesaplanan korelasyon katsayısına göre katılımcıların iki ölçekten aldıkları puan ortalamaları arasında pozitif yönlü, anlamlı bir ilişki vardır ($r = 0,537$; $p < 0,01$). Hesaplanan değer orta düzeyde bir ilişkiyi ortaya koymaktadır (Büyüköztürk, 2006).

Tablo 3: Erkeğin Flörtte Uyguladığı Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinin Ortalama, Standart Sapma ve Cronbach Alfa Değerleri

Ölçekler		PŞY	FŞY
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (PŞY)	Pearson Correlation	1	,537**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	305	305
Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (FŞY)	Pearson Correlation	,537**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	
	N	305	305

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

2. 2. Değişkenler Açısından Şiddet Tutum Puanları

Nicel araştırmalarda kullanılacak testlere karar vermek için öncelikle verilerin normal dağılıma sahip olup olmadıklarına bakılmalıdır. “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”nden elde edilen verilerde skewness değeri ,296; kurtosis değeri ise -,041; “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”nden elde edilen verilerde ise skewness değeri ,769; kurtosis değeri ise ,570 olarak tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre her iki ölçek için de değerler +1 ve -1 aralığında olduğundan verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmelidir. Bu nedenle çalışmada parametrik testler kullanılmıştır.

2. 2. 1. Cinsiyet

Araştırmaya katılanların %60,3’ünü kadın, %39,7’sini ise erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Özellikleri

Cinsiyet	n	%
Kadın	184	60,3
Erkek	121	39,7
Toplam	305	100,0

Katılımcıların puan ortalamaları incelendiğinde hem psikolojik hem de fiziksel şiddete yönelik tutum açısından erkek katılımcıların ortalamaları kadınlara göre daha yüksek çıkmıştır (Psikolojik ve fiziksel şiddet ortalamaları sırasıyla, $X_{(Kadın)} = 2,21$; $X_{(Erkek)} = 2,65$; $X_{(Kadın)} = 1,66$; $X_{(Erkek)} = 2,01$).

Yapılan t testi sonucuna göre erkek ve kadın öğrencilerin her iki ölçekten aldıkları puanlar arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır (PŞY ve FŞY için sırasıyla, $p = 0,000$, $p < 0,05$; $p = 0,000$, $p < 0,05$).

Bu bulgular erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla hem psikolojik hem de fiziksel anlamda taciz edici davranışı daha fazla kabul ettiklerini göstermektedir.

Tablo 5: Cinsiyet Değişkeninin t Testi Sonuçları

H.	IV→DV	Levene’s Test for Equality of Variances		t	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Sonuç
		F	Sig.					
H1a	Cinsiyet → PŞY	2,177	,141	-7,214	,000	-,43385	,06014	Kabul
H2a	Cinsiyet → FŞY	,864	,353	-4,817	,000	-,34896	,07244	Kabul

IV→DV (Independent Variable → Dependent Variable)

Cinsiyetler arasındaki farklılık anlamlılık sınırları içerisinde yer aldığı için H1a ve H2a hipotezleri kabul edilmiştir.

2. 2. 2. Yaş

Katılımcıların yaşları 18-29 arasında değişmekte olup ortalaması 21,52'dir. Birbirine sayı olarak yakın olması ve istatistiksel işlemleri mümkün kılması için öğrenciler, araştırmacı tarafından iki yaş grubuna ayrılmıştır. Grupların "21 yaş ve altı" ve "22 yaş ve üstü" olarak belirlenmesinin bir başka gerekçesi ise katılımcıların ortalama yaşına (21,52) yakın bir ayırım noktası belirleme tercihidir.

Tablo 6: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Özellikleri

Yaş Grupları	N	%	Mean
21 Yaş ve Altı	139	45,6	19,90
22 Yaş ve Üstü	166	54,4	22,87
Toplam	305	100,0	21,52

Katılımcıların puan ortalamaları incelendiğinde her iki ölçek için de "21 ve altı" yaş grubunun puan ortalaması, "22 ve üstü" yaş aralığında olanlardan daha yüksek bulunmuştur (Psikolojik ve fiziksel şiddet ortalamaları sırasıyla, $X_{(21 \text{ ve altı})} = 2,44$, $X_{(22 \text{ ve üstü})} = 2,34$; $X_{(21 \text{ ve altı})} = 1,82$, $X_{(22 \text{ ve üstü})} = 1,78$).

Ancak t testi sonuçlarına göre iki yaş grubu arasındaki ortalamalar anlamlı bir farklılık içermemektedir (PŞY için sırasıyla, $p = 0,098$, $p > 0,05$; FŞY için sırasıyla $p = 0,627$, $p > 0,05$).

Tablo 7: Yaş Değişkeninin t Testi Sonuçları

H.	IV→DV	Levene's Test for Equality of Variances		t	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Sonuç
		F	Sig.					
H1b	Yaş Grubu → PŞY	,011	,918	1,659	,098	,10564	,06366	Red
H2b	Yaş Grubu → FŞY	,830	,363	,486	,627	,03588	,07380	Red

IV→DV (Independent Variable → Dependent Variable)

Bulgular, yaş ortalaması daha düşük olan grubun psikolojik ve fiziksel flört şiddetine yönelik olarak daha "olumlu" baktığını ve taciz edici davranışı daha fazla kabullenme eğiliminde olduğunu göstermektedir. Ancak yaş grupları arasında bulunan farklılık anlamlılık sınırları içerisinde yer almadığı için H1b ve H2b hipotezleri reddedilmiştir.

2. 2. 3. Katılımcıların hayatlarının çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yeri

Katılımcıların hayatlarının çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yeri sorulmuştur. Katılımcıların yarısı il veya ilçe merkezlerinde büyüdüklerini ifade etmişlerdir. %40'dan fazlası büyükşehirde yaşadığını belirtirken hayatlarının çoğunluğunu köy veya kasaba gibi küçük yerleşim yerlerinde geçirenlerin oranı %10'un altındadır.

Tablo 8: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Büyüdükleri Yerleşim Yeri

Yerleşim Yeri	n	%
Köy-Kasaba	25	8,2
İl veya ilçe merkezi	154	50,5
Büyükşehir	126	41,3
Toplam	305	100,0

Katılımcıların büyüdüğü yerleşim yerlerine göre aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde her iki ölçekte de köyde/kasabada büyüyenlerin en yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmektedir (PŞY ve FŞY ortalamaları sırasıyla, $X_{(köy/kasaba)} = 2,57$; $X_{(köy/kasaba)} = 2,00$). Yerleşim yeri büyüdükçe ortalamalar da düşmektedir. İl ve ilçe merkezlerinde büyüyenler ortalama açısından ikinci sırada yer alırken (PŞY ve FŞY ortalamaları sırasıyla, $X_{(il/ilçe)} = 2,42$; $X_{(il/ilçe)} = 1,81$), büyükşehirlerde büyüyenler en düşük ortalamalara sahiptirler (PŞY ve FŞY ortalamaları sırasıyla, $X_{(büyükşehir)} = 2,30$; $X_{(büyükşehir)} = 1,75$).

Grup ortalamaları arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığını tespit etmek üzere One Way ANOVA uygulanmıştır. Post hoc testlerden hangilerinin seçileceğine karar vermek için uygulanan Levene testine göre psikolojik şiddet tutumu ölçeğinde varyans eşitliği sağlanmadığı için ($p = ,020$, $p < 0,05$) Games-Howell; fiziksel şiddet tutumu ölçeğinde varyans eşitliği sağlandığı için ($p = ,804$, $p > 0,05$) ancak örneklem sayısı eşit olmadığı için Hochberg's GT2 testlerinin uygulanmasına karar verilmiştir.

Tablo 9: "Büyüdüğü Yer" Değişkeninin One way ANOVA Testi Sonuçları

H.	IV→DV	Test of homogeneity of Variances		Sum of Squares	Mean Square	F	Sig.	Karar
		Levene Statistic	Sig.					
H1c	Büyüdüğü Yer → PŞY	3,941	,020	1,988	,994	3,271	,039	Kabul
H2c	Büyüdüğü Yer → FŞY	,218	,804	1,246	,623	1,521	,220	Red

IV→DV (Independent Variable → Dependent Variable)

Post Hoc testlerinin sonuçlarına göre yerleşim yeri psikolojik şiddet tutumu üzerinde anlamlı bir farka neden olurken fiziksel şiddet tutumu üzerinde anlamlı bir fark yaratmamaktadır. Bu nedenle H1c hipotezi kabul edilmiş, H2c hipotezi reddedilmiştir.

2. 2. 4. Flört Durumu

Flört şiddetiyle ilişkili olabileceği düşünülerek katılımcıların "flört durumu" sorulmuştur. Cevaplara göre erkek ve kadın öğrencilerin oranları birbirine yakın olmak üzere öğrencilerin %47'sinin bir flörtü bulunmaktadır.

Tablo 10: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Flört Durumları

Cinsiyet	Flört Durumu					
	Flörtü Var		Flörtü Yok		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Kadın	85	46,4	98	53,6	183	100,0
Erkek	58	47,9	63	52,1	121	100,0
Toplam	143	47	161	53	304	100,0

Katılımcıların puan ortalamaları incelendiğinde psikolojik şiddete yönelik tutum ortalamalarında flörtü olanların ortalaması olmayanlara göre daha yüksektir ($X_{(\text{Flörtü Olanlar})} = 2,42$; $X_{(\text{Flörtü Olmayanlar})} = 2,35$). Fiziksel şiddete yönelik tutum ortalamalarında ise flörtü olmayanların puan ortalamaları daha yüksektir ($X_{(\text{Flörtü Olanlar})} = 1,77$; $X_{(\text{Flörtü Olmayanlar})} = 1,82$).

Tablo 11: Flört Durumu Değişkeninin t Testi Sonuçları

H.	IV→DV	Levene's Test for Equality of Variances		t	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Sonuç
		F	Sig.					
H1d	Flört Durumu → PŞY	,289	,591	1,166	,245	,07445	,06388	Red
H2d	Flört Durumu → FŞY	1,059	,304	-,695	,488	-,05129	,07380	Red

IV→DV (Independent Variable → Dependent Variable)

Ancak yapılan t testi sonucuna göre flörtü olan ve olmayanların ortalama puanlarında anlamlı farklılık gözlenmemiştir (PŞY için sırasıyla, $p = 0,245$, $p > 0,05$; FŞY için sırasıyla $p = 0,488$, $p > 0,05$). Bu sonuçlar, H1d ve H2d hipotezlerinin reddedildiğini göstermektedir.

2. 2. 5. Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Maruz Kalmak

Araştırmada katılımcıların ilişkilerinde “fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalma durumu” tespit edilmiştir. Katılımcıların %27,7’si psikolojik, %5,9’u fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 12: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Psikolojik Şiddete Maruz Kalma Durumları

Cinsiyet	İlişkilerinizde Hiç Psikolojik Şiddete Maruz Kaldınız mı?					
	Evet		Hayır Hiç		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Kadın	49	26,9	133	73,1	182	100
Erkek	35	28,9	86	71,1	121	100
Toplam	84	27,7	219	72,3	303	100

Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi
Örneği

Tablo 13: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Fiziksel Şiddete Maruz Kalma Durumları

Cinsiyet	İlişkilerinizde Hiç Fiziksel Şiddete Maruz Kaldınız mı?					
	Evet		Hayır Hiç		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Kadın	12	6,6	170	93,4	182	100
Erkek	6	5	115	95	121	100
Toplam	18	5,9	285	94,1	303	100

Katılımcıların her iki ölçeğe yönelik tutum puanlarının ortalamaları, daha önce psikolojik veya fiziksel şiddete “maruz kalmış” olmak açısından incelenmiştir.

Psikolojik şiddete maruz kalanların ortalamaları şu şekildedir: PŞY ve FŞY için sırasıyla, $X_{(PŞ \text{ Maruz Kalanlar})} = 2,44$; $X_{(PŞ \text{ Maruz Kalmayanlar})} = 2,36$; $X_{(FŞ \text{ Maruz Kalanlar})} = 1,79$; $X_{(FŞ \text{ Maruz Kalmayanlar})} = 1,80$. Bu ortalamalar, Tablo 14’te de görüleceği gibi anlamlı bir farklılık içermemektedir.

Fiziksel şiddete maruz kalanların ortalamaları şu şekildedir: PŞY ve FŞY için sırasıyla, $X_{(FŞ \text{ Maruz Kalanlar})} = 2,45$; $X_{(FŞ \text{ Maruz Kalmayanlar})} = 2,38$; $X_{(PŞ \text{ Maruz Kalanlar})} = 1,84$; $X_{(PŞ \text{ Maruz Kalmayanlar})} = 1,79$. Bu ortalamalar da Tablo 14’te de görüleceği gibi anlamlı bir farklılık içermemektedir.

Tablo 14: “Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Maruz Kalmış Olmak” Değişkenlerinin t Testi Sonuçları

H.	IV→DV	Levene’s Test for Equality of Variances		t	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Sonuç
		F	Sig.					
H1e	PŞ Maruz Kalmak → PŞY	3,464	,064	1,0005	,316	,07183	,07147	Red
H2e	PŞ Maruz Kalmak → FŞY	,104	,747	-,066	,948	-,00542	,08250	Red
H1f	FŞ Maruz Kalmak → PŞY	2,757	,098	,555	,580	,07517	,13550	Red
H2f	FŞ Maruz Kalmak → FŞY	2,882	,091	,304	,761	,04751	,15620	Red

IV→DV (Independent Variable → Dependent Variable)

H1e, H2e, H1f ve H2f hipotezleri reddedilmiştir.

2. 2. 6. Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Başvurmak

Araştırmada katılımcıların “fiziksel ve psikolojik şiddete başvurma” durumu da sorulmuştur. Psikolojik şiddet uygulayanlar %25,7, fiziksel şiddet uygulayanlar ise %8,6 çıkmıştır.

Tablo 15: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Psikolojik Şiddete Başvurma Durumları

Cinsiyet	İlişkilerinizde Hiç Psikolojik Şiddete Başvurdunuz mu?		
	Evet	Hayır Hiç	Toplam

	n	%	n	%	n	%
Kadın	48	26,4	134	73,6	182	100
Erkek	30	24,8	91	75,2	121	100
Toplam	78	25,7	225	74,3	303	100

Tablo 16: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Fiziksel Şiddete Başvurma Durumları

Cinsiyet	İlişkilerinizde Hiç Fiziksel Şiddete Başvurdunuz mu?					
	Evet		Hayır Hiç		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
Kadın	13	7,1	169	92,9	182	100
Erkek	13	10,7	108	89,3	121	100
Toplam	26	8,6	277	91,4	303	100

Bununla birlikte iki ölçekten alınan puanlar daha önce psikolojik veya fiziksel “şiddete başvurmak” açısından da karşılaştırılmıştır.

Psikolojik şiddete başvuranların ortalamaları hem PŞY hem de FŞY’de daha yüksek çıkmıştır (PŞY ve FŞY için sırasıyla, $X_{(PŞ \text{ Başvuranlar})} = 2,48$; $X_{(PŞ \text{ Başvurmayanlar})} = 2,35$; $X_{(PŞ \text{ Başvuranlar})} = 1,85$; $X_{(PŞ \text{ Başvurmayanlar})} = 1,78$). Ancak bu ortalama farkları anlamlılık içermemektedir. Bu nedenle H1g ve H2g hipotezleri reddedilmiştir.

Ölçeklerden alınan ortalamalar Fiziksel şiddete başvurmak açısından ele alındığında Fiziksel şiddete başvuranların puanları her iki ölçekte de fiziksel şiddete başvurmayanlardan daha yüksek çıkmıştır (PŞY ve FŞY için sırasıyla, $X_{(FŞ \text{ Başvuranlar})} = 2,68$, $X_{(FŞ \text{ Başvurmayanlar})} = 2,36$; $X_{(FŞ \text{ Başvuranlar})} = 2,22$, $X_{(FŞ \text{ Başvurmayanlar})} = 1,76$). Tablo 17’de de görülebileceği gibi ortalama değerlerdeki farklılık anlamlılık sınırları içerisinde yer almaktadır. Bu nedenle H1h ve H2h hipotezleri kabul edilmiştir.

Tablo 17: “Psikolojik ve Fiziksel Şiddete Başvurmuş Olmak” Değişkenlerinin t Testi Sonuçları

H.	IV→DV	Levene’s Test for Equality of Variances		t	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	Sonuç
		F	Sig.					
H1g	PŞ Başvurnak → PŞY	1,432	,232	1,822	,069	,13281	,07290	Red
H2g	PŞ Başvurnak → FŞY	,617	,433	,850	,396	,07170	,08436	Red
H1h	FŞ Başvurnak → PŞY	2,961	,086	2,843	,005	,32104	,11291	Kabul
H2h	FŞ Başvurnak → FŞY	6,922	,009	2,689	,012	,46142	,17157	Kabul

IV→DV (Independent Variable → Dependent Variable)

Sonuç

Bu başlık altında araştırmadan elde edilen bulgular özetlenerek başka çalışmaların bulgularıyla karşılaştırılacaktır. Ayrıca flört şiddeti sorununun ele alınması sürecine ilişkin öneriler geliştirilecektir.

Dünya Sağlık Örgütü gibi uluslararası kuruluşların yayınladığı resmi raporlar şiddetin dünyanın tüm coğrafyalarında büyük bir problem olmaya devam ettiğini göstermektedir. Bu raporların yanı sıra sayısız bilimsel araştırma yakın partner şiddetinin özellikle genç çiftler arasında yaygın bir şekilde görüldüğünü ortaya koymaktadır. Genç yaşlarda kurulan romantik ilişkilerin şiddetle ilişkisi bir yandan ergenlerin ve gençlerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimini olumsuz etkileyebilirken öte yandan ileride kuracakları ailelerin de sağlıklı bir temele oturmasını engelleyebilmektedir.

Bu çalışmada da konunun önemine binaen üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutumları incelenerek, bu kritik yaş aralığında katılımcıların konuyla ilgili farkındalık düzeylerinin de artırılması amaçlanmıştır. Araştırmada katılımcıların erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları, cinsiyet, yaş, yaşam yeri, flört durumu, şiddete maruz kalmış olmak ve şiddet uygulamış olmak gibi farklı değişkenler açısından incelenmiştir.

Erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutum ölçeklerinden alınan puan ortalamalarına bakıldığında, hem erkek hem de kadın öğrencilerin göreceli olarak düşük puanlar aldıkları, dolayısıyla flört şiddetini kabul etmediklerini ifade etmek mümkündür. Katılımcıların puan ortalamaları açısından, bu çalışmada elde edilen sonuçlarla bir miktar farklılığa sahip olmakla birlikte ölçekleri geliştiren Price vd.'nin (1999) bulguları da flört şiddetinin onaylanmadığı yönünde olmuştur. Ancak Price vd. (1999) gerek medyanın gerekse de okul programlarının şiddet konusundaki uyarıları ve yönlendirmesinin bazı öğrencilerin tepkilerini etkilemiş olabileceğinin ve aslında ortalama puanlardan daha fazla bir kabul oranının muhtemel olabileceğini belirtmektedirler. Dolayısıyla flört şiddetiyle ilgili programların planlanması ve uygulanması sürecinde bu ihtimalin de her zaman dikkate alınması sorunun gerçekçi bir çözümünü sunabilmek açısından önem taşımaktadır.

Araştırmanın bulguları iki cinsiyetin de flört ilişkilerinde şiddet uygulayabildiğini ve şiddete maruz kalabildiğini göstermektedir. Bu bulguya başka çalışmalarda da (Sugarman & Hotaling, 1989; Stets & Straus, 1989; Bookwala vd, 1992; Straus, 2004; Polat vd., 2016; Açıkgöz vd., 2018; Çoban vd., 2020) rastlanmaktadır. Bununla birlikte bulgulara göre erkekler taciz edici, şiddet içeren davranışı kadınlara göre anlamlı oranda daha fazla kabul etmektedirler. Bu bulgunun da konuyla ilgili uluslararası ve ulusal pek çok araştırmanın bulgularıyla paralel

olduğu görülmektedir (Bookwala vd., 1992; Price vd., 1999; Yumuşak, 2013; Sezer & Sumbas, 2018; Çoban vd., 2020; İftar & Güler, 2020).

Konuyla ilgili literatürde önemli yere sahip çalışmalarda genç çiftler arasındaki ilişkilerde şiddet olasılığının görece daha fazla olduğu dile getirilmektedir (Stets & Straus, 1989; Straus, 2004). Bu çalışmanın evrenini üniversite öğrencileri oluşturduğu için katılımcıların yaşları ve yaş ortalamaları birbirine yakındır. Bu nedenle ölçeklerden elde edilen puan ortalamaları açısından, belirlenen iki yaş grubu arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Bununla birlikte, “21 ve altı” yaş aralığında bulunan grup, “2 ve üstü” yaş aralığındaki gruba göre her iki ölçekten de daha yüksek puan elde etmiştir. Bu bulgu literatürde sıklıkla “riskli grup” olarak ifade edilen adolesanlara, gençlere dikkat çekmesi bakımından önem teşkil etmektedir.

Bulgularda dikkat çeken bir başka önemli sonuç, yaşamlarının büyük kısmını küçük yerleşim yerlerinde (köy/kasaba) geçiren katılımcıların şiddet içeren, taciz edici davranışı daha fazla kabul etmekte olduklarıdır. En düşük puan ortalaması ise büyük şehirlerde yaşayanlarda çıkmıştır. Aradaki fark, psikolojik şiddete yönelik tutum açısından istatistiksel olarak anlamlıdır. Sonuçlar fiziksel şiddete yönelik tutum açısından anlamlı görünmese de bu sonucun dikkate alınması gerekmektedir. Çünkü şiddet ile ilgili farkındalık düzeyini ve bu konudaki davranış değişikliğini doğrudan etkileyebilecek önemli bir değişken olan “eğitim düzeyi” örneklem gereği bu çalışmada sabit tutulmuştur. Katılımcıların tümü üniversite öğrencisidir. Aynı eğitim düzeyine sahip olmalarına rağmen farklı yerleşim yerlerinde yetişenlerin farklı puan ortalamasına sahip olması eğitim düzeyinin de farklılaşması durumunda daha etkili olabileceğini düşündürmektedir. Literatürde şiddetin yerleşim yeri ile ilişkisi konusunda farklı bulgular bulunmaktadır. Polat vd.’nin (2016) çalışmasında kırsal veya kentsel alanlarda yaşamının şiddete maruz kalma veya şiddet uygulama açısından anlamlı bir fark yaratmadığı tespit edilmiştir. Ancak bazı araştırmalarda da (Spencer ve Bryant, 2000; Hatipoğlu, 2010) kırsal kesimde yaşayanların şiddet riskiyle daha fazla karşı karşıya olduklarını göstermektedir.

Ölçeklerden alınan puan ortalamaları incelendiğinde flörtü olmanın veya olmamanın anlamlı bir fark yaratmadığı saptanmıştır. Bu çalışmada kullanılan ölçeklerin kullanıldığı başka bir araştırmada da (Yumuşak, 2013) bu sonuca ulaşıldığı görülmektedir. Bununla birlikte, flörtü olanların olmayanlara göre psikolojik şiddete yönelik tutum puanlarının yüksek, fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarının daha düşük olması üzerine spekülasyon yapmak mümkün olabilir. İlişki yaşayan kişilerin partnerleri üzerinde kontrol hakkı olduğuna dair inancı psikolojik baskı kurma hakkına da sahip olduğunu düşündürebilir. Bununla birlikte şiddetin fiziksel yönü ilişkinin kopmasına neden olabilir. Ayrıca, flört ilişkisi tarafların, evlilik veya birlikte yaşama deneyimlerine göre sürece daha az dahil oldukları bir ilişki biçimidir. Stets ve Straus’un (1989) evli, birlikte yaşayan ve flört eden

çiftleri fiziksel şiddet düzeyi açısından karşılaştırdıkları araştırmalarında en yüksek şiddet oranının birlikte yaşayan çiftlerde görüldüğü, flört ilişkisi ciddi hale geldikçe şiddetin artış gösterebileceği belirtilmektedir. Bizim çalışmamızda, anlamlı bir değere ulaşılmamasına rağmen bu tür bir akıl yürütmeyi dile getirmemizin nedeni, bundan sonraki araştırmalarda flört sürecinin algılanan “ciddiyet” düzeyinin dikkate alınarak psikolojik/fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarında bir değişim yaratıp yaratmadığının tespiti doğrultusunda çalışılması konusunda öneride bulunmaktadır.

Araştırmada psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kalmanın ve bu şiddet türlerine başvurmanın ölçeklerden alınan puanlar açısından anlamlı fark yaratıp yaratmadığına da bakılmıştır. Elde edilen bulgular sadece fiziksel şiddete başvuranların psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumlarının daha kabul edici olduğunu ortaya koymaktadır. Yumuşak (2013) tarafından yapılan çalışmada da flört ilişkisinde şiddete başvuranların puanları, başvurmayanlara göre anlamlı ölçüde daha yüksek olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ve psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutumları ölçen iki ölçeğin birbiriyle korelasyonuna da bakılmıştır. İki ölçek arasında orta düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı bir korelasyon tespit edilmiştir. Bu veri şiddet türlerinin birbirini desteklediği yönündeki değerlendirmeleri onaylamaktadır.

Şiddet gibi sorunlarla başa çıkabilmenin en etkili yöntemlerinin başında farkındalığın artırılması gelmektedir. Farkındalık kazandırılması çabalarının yoğunlaşması gereken yaş grubu ise, pek çok araştırmanın ortaya koyduğu üzere ergenler ve gençlerdir. Özellikle üniversite dönemini yaşayan gençler en riskli grup olarak görünmektedir. Yapılan bazı araştırmalar öğrencilerin flört şiddeti konusundaki algılarında farklılıklar olduğunu ve literatürde şiddet olarak tanımlanan bazı davranışların katılımcılar tarafından şiddet olarak kabul edilmediğini tespit etmiştir (Aslan vd., 2018). Bu nedenle, bu grup üzerinde yapılan araştırmaların farklı değişkenleri de içerecek şekilde genişletilerek artırılması ve eğitim faaliyetleriyle farkındalık kazandırma çabalarının organize edilmesi çok önemlidir. Ortaokul düzeyinden itibaren okullarda düzenlenecek eğitim programlarının farkındalığı, bilgi düzeyini ve tutumlarda değişim sağlamaya yönelik olarak yarar sağlayabileceği düşünülmektedir. Flört şiddeti konusundaki okul programlarını inceleyen 23 araştırmayı meta analize tabi tutan bir çalışma da (De La Rue vd., 2017) bu yönde bulgulara ulaşmıştır. Bununla birlikte, tüm bu bilgi ve tutum değişikliklerine rağmen programların davranış değişimi konusunda yeterince etkili olmadığı da tespit edilmiştir. Bu nedenle flört şiddetini önlemeye yönelik okul programlarının davranış değişikliğini de sağlayacak şekilde organize edilmesi önem taşımaktadır.

Bireysel ve okul bazlı eğitimlerin yanında ailelerin bu konuya yönelik duyarlılığının artırılması da önemlidir. Kamu spotları kullanılarak toplumsal farkındalık oluşturulmasına katkı sağlanabilir.

Ayrıca konuyla ilgili bilimsel çalışmaların artırılması ve sonuçlarının akademik platformlarda yayınlanması ve tartışılması gerekmektedir. Flört şiddetini konu alan araştırmaların ergen ve genç grupların bulunduğu lise ve üniversite öğrencilerini kapsamaması, konunun doğrudan muhataplarını içermesi açısından oldukça önemlidir. Bu tür çalışmalar risk altındaki kitlenin farkındalığının artırılmasına direkt katkı sağlayabilecektir. Flört şiddeti bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmesi konunun sağlık bilimleri alanında ele alınmasını ve literatürün ağırlıklı olarak bu şekilde gelişmesini sağlamıştır. Çalışmaların farklı alanlara da yayılması, özellikle de mesleğini icra ederken ergen gruplarla bir arada olacak olan öğretmen adaylarını yetiştiren kurumlardaki ağırlığının artırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Özelde flört şiddeti, genel olarak da şiddet bir halk sağlığı sorunu olmanın yanı sıra bir eğitim sorunudur.

Son olarak araştırmanın sınırlılıklarından da söz edilmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın verileri Anadolu'daki bir üniversitenin, araştırmaya gönüllü olarak katılmış olan öğrencilerinden kolayda örneklem metoduyla elde edilmiştir. Dolayısıyla Türkiye'de yaşayan tüm insanlara genellenemediği gibi tüm üniversite öğrencilerine de genellenemez. Ancak konuyla ilgili olarak, farklı üniversitelerde, farklı araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiş çalışmalardan elde edilen verilerin genel olarak birbiriyle tutarlı oldukları görülmektedir.

İkinci bir sınırlama, araştırmanın verilerinin 2015-2016 eğitim-öğretim yılında toplanmış olmasıdır. Bu makaleden yararlanacak okuyucuların ve araştırmacıların verileri değerlendirirken bu hususu dikkate almaları uygun olacaktır.

Bir başka sınırlama, psikolojik ve fiziksel şiddet türlerinin ele alınması, cinsel, ekonomik vs. diğer şiddet türlerine yönelik kapsama sahip olmaması ve yalnızca erkeğin yönelttiği şiddet türlerini içermesidir.

Kaynakça

- Açıköz, Bilgehan, Banu Açıköz, Ali Rıza Karakoyun, Nehir Aslan Yüksel, Fatih Akca, Ayşe Semra Demir Akca, Ferruh Niyazi Ayoğlu. 2018. "Tıp Fakültesi 5. ve 6. Sınıf Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Değerlendirilmesi". *Konuralp Tıp Dergisi* 10(2): 168-174.
- Aslan, Dilek, Duygu Vefikuluçay, Simge Zeyneloğlu, Türküler Erdost, Temel Fehminaz. 2008. *Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulu'nun Birinci Ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi.

Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi
Örneği

- Bookwala, Jamila, Irene H. Frieze, Christine Smith, Kathryn Ryan. 1992. "Predictors of Dating Violence: A Multivariate Analysis". *Violence and Victims* 7(4): 297-311.
- Büyüköztürk, Şener. 2006. *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Cinal, Bahar. 2018. "Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Anksiyete ve Depresyon Düzeyleriyle İlişkinin İncelenmesi". Yüksek lisans Tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Cornelius, Tara L., Nicole Resseguie. 2007. "Primary And Secondary Prevention Programs for Dating Violence: A Review of The Literature". *Aggression And Violent Behavior* 12(3): 364-375.
- Çoban, Ayden, Damla Kızılcı Çakalöz, Azize Irmak. 2020. "Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Öğrencilerinin Flört Şiddet Kapsamındaki Davranışlara İlişkin Görüşleri". *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 4(2): 100-106.
- De La Rue, Lisa, Joshua R. Polanin, Dorothy L. Espelage, Terri D. Pigott. 2017. "A Meta-Analysis of School-Based Interventions Aimed to Prevent or Reduce Violence in Teen Dating Relationships." *Review of Educational Research* 87(1): 7-34.
- Emery, Robert E. 1989. "Family Violence". *American Psychologist* 44: 321-328.
- Hatipoğlu, Sevgi. 2010. "Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört Şiddeti Prevalansı Anketi". Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Anabilim Dalı Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Haynie, Denise L., Tilda Farhat, Ashley Brooks-Russell, Jing Wang, Britney Barbieri, Ronald J. Iannotti. 2013. "Dating Violence Perpetration And Victimization Among US Adolescents: Prevalence, Patterns, And Associations With Health Complaints And Substance Use." *Journal of Adolescent Health* 53(2): 194-201.
- Hyden, Margareta. 1995. "Verbal Aggression as Prehistory of Woman Battering". *Journal of Family Violence* 10(1): 55-71.
- İftar, Mehbare, Güngör Güler. 2020. "Attitudes and Behaviors of University Students Towards Dating Violence". *International Anatolia Academic Online Journal Health Sciences* 6(2): 151-167.
- Jackson, Susan M. 1999. "Issues in The Dating Violence Research: A Review of The Literature". *Aggression and Violent Behavior* 4(2): 233-247.
- Karatay, Mahmut, Gülnaz Karatay, Nazan Gürarşlan Baş, Kazım Baş. 2018. "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutum ve Davranışları". *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(1): 62-71.
- Ladikli, Nefise, İtir Tarı Cömert. 2023. "Siber Flört Şiddeti Mağdurları ve Faillerinde Şiddete Yönelik Tutum Ve Sorumluluk Algısı". *Humanitas* 11(21): 186-211.
- Lewis, Sarah F., William Fremouw. 2001. "Dating Violence: A Critical Review of The Literature". *Clinical Psychology Review* 21(1): 105-127.
- Makepeace, James M. 1981. "Courtship Violence Among College Students". *Family Relations* 30(1): 97-102.
- Matud, M. Pilar. 2005. "The Psychological Impact of Domestic Violence on Spanish Women." *Journal of Applied Social Psychology*, 35(11): 2310-2322.
- Matud, M. Pilar. 2007. "Dating Violence and Domestic Violence". *Journal of Adolescent Health* 40(4): 295-297.

- Neuman, W. Lawrence. 2012. *Toplumsal Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Yayınodası.
- Offenhauer, Priscilla, Alice Buchalter. 2011. *Teen Dating Violence: A Literature Review And Annotated Bibliography*. Retrieved from <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/235368.pdf>
- Özcebe, Hilal, Dilek Aslan, D, Ahmet Hilmi Karabiber, Mustafa Fatih Küçüköztaş, Kubilay Oransay, İnan Ölmez. 2002. "Bir Grup Üniversite Öğrencisinin 'Flört Şiddeti' Konusundaki Görüşleri". *Toplum ve Sosyal Hizmet* 13(1), 20-28.
- Özdamar, Kazım. 2003. *Modern Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Polat, Yadigar, Nesrin İpekçi, Gülistan Yurdağül, Melek Öztürk, Sümeyya Tatlı, Mustafa Yavuzekinci. 2016. "Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinde Flört Şiddeti Prevelansının Belirlenmesi". *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 25(3): 361-380.
- Price, E. Lisa, E. Sandra Byers, and the Dating Violence Research Team. 1999. "The Attitudes Towards Dating Violence Scales: Development and Initial Validation". *Journal of family violence*, 14(4): 351-375.
- Sezer, Özcan, Ezgi Sumbas. 2018. "Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabullerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi". *The Journal of International Social Research* 11(56): 638-649.
- Spencer, Gale A., Sharon A. Bryant. 2000. "Dating Violence: A Comparison of Rural, Suburban, and Urban Teens". *Journal of Adolescent Health*, 27: 302-305.
- Stets, Jan E., Murray A. Straus. 1989. "The Marriage License as A Hitting License: Acomparison Of Assaults İndating, Cohabiting, Andmarried Couples". *Journal of Family Violence* 41(2): 161-180.
- Straus, Murray A. 2004. "Prevalence of Violence Against Dating Partners by Male and Female University Students Worldwide". *Violence Against Women* 10(7): 790-811.
- Sungur Taşdemir, Zerrin, Mine Karakuş Yetkin, Melis Karakuş. 2022. "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Davranışlarına Yönelik Tutumlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği". *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi* 5(2): 295-323.
- Sugarman, David B., Gerald T. Hotaling. 1989. Dating violence: Prevalence, context, and risk markers. In M. A. Pirog-Good & J. E. Stets (Eds.), *Violence in dating relationships: Emerging social issues* (pp. 3-32). New York: Praeger Publishers.
- Sugarman, David B., Gerald T. Hotaling. 1991. Dating violence: A review of contextual and risk factors. In B. Levy (Ed.), *Dating violence: Young women in danger* (pp. 100-118). New York: Seal Press.
- Tarı-Selçuk, Kevser, Dilek Avcı, Yeliz Mercan. 2018. "Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi". *ACU Sağlık Bil Dergisi*, 9(3): 302-308.
- Yumuşak, Ahmet. 2013. "Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik Ve Narsisistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki". Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Yumuşak, Ahmet, Rukiye Şahin. 2014. "Flörtte şiddete yönelik tutum ölçeklerinin güvenilirlik ve geçerlik çalışması". *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(49): 233-252.
- Tavşancıl, Ezel. 2006. *Tutumların Ölçülmesi Ve SPSS İle Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınları.

Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Çankırı Karatekin Üniversitesi
Örneği

Windle, Michael, Sylvie Mrug. 2009. "Cross-gender Violence Perpetration and Victimization Among Early Adolescents and Associations with Attitudes Toward Dating Conflict". *Journal of Youth Adolescence* 38: 429-439.

World Health Organization. 2002. World Report on Violence And Health. Geneva, Switzerland.

